

PARD

Професійна асоціація учасників
ринків капіталу та деривативів

Professional capital market participants
and derivatives market association

☎ (044) 286-94-20 @ pard@pard.ua www.pard.ua
Ukraine, Kyiv - 01133, Kutuzova str., 18/7, Office 205
Україна, Київ - 01133, вул. Кутузова, 18/7, к.205

ЄДРПОУ - 24382704

№ 123-01 від 14.12.2017

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

01010, м. Київ, вул. Московська, 8, корп. 30

Щодо внесення змін до Методики визначення інвестиційного прибутку

Професійна асоціація учасників ринків капіталу та деривативів висловлює Вам свою високу повагу та звертається з наступним.

На офіційному веб-сайті НКЦПФР 22.11.2017 року опубліковано для обговорення проект рішення «Про затвердження Змін до Методики визначення інвестиційного прибутку професійним торговцем цінними паперами при виконанні функцій податкового агента». За результатами обговорення та консолідації пропозицій учасників ринку направляємо зауваження ПАРД до цього проекту.

1. Проектом пропонується пункт 2.2 Методики викласти в такій редакції:

«2.2. Результат (інвестиційний прибуток або збиток) від операції з кожним окремим пакетом цінних паперів розраховується як різниця між доходом, отриманим платником податку від продажу окремого пакета цінних паперів, з урахуванням курсової різниці (за наявності), та його вартістю, що визначається із суми документально підтверджених витрат на придбання такого окремого пакета цінних паперів з урахуванням розділу III цієї Методики.

При цьому, доход від операцій з пакетом цінних паперів, номінованих в іноземній валюті, визначається як дохід в іноземній валюті, перерахований у гривні за валютним курсом Національного банку України, що діє на момент нарахування (отримання) таких доходів з додаванням курсової різниці (за наявності). Документально підтверджені витрати на придбання зазначеного пакету цінних паперів, перераховуються у гривні за валютним курсом Національного банку України, що діє на момент нарахування (отримання) таких доходів. Курсова різниця розраховується відповідно до підпункту 14.1.96¹ пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України.

У разі нарахування (отримання) доходів від операцій з пакетом цінних паперів у іноземній валюті застосовуються вимоги пункту 164.4 статті 164 Податкового кодексу України.»

Змушені констатувати, що реалізована в такій редакції спроба врегулювати порядок визначення інвестиційного прибутку у випадках, коли доходи та витрати, пов'язані з операцією, виражені в іноземній валюті, викличе більше запитань та неузгодженостей, аніж надасть відповідей.

По-перше, порядок визначення інвестиційного прибутку від операцій з інвестиційними активами, номінованими в іноземній валюті, ніяк не відрізняється від порядку визначення інвестиційного прибутку від операцій з цінними паперами, номінованими в національній валюті. Розрахунки між резидентами України за операціями з цінними паперами, номінованими в іноземній валюті, на вторинному ринку на території України здійснюються переважно у національній валюті. В такому випадку, порядок розрахунку інвестиційного прибутку врегульований чинною редакцією Методики та не має особливостей.

Натомість, ми повністю підтримуємо думку, що потребує врегулювання випадок, коли розрахунки за операцією (понесення витрат та/або отримання доходів) здійснюються з використанням іноземної валюти. При чому, іноземна валюта використовується як для розрахунків за операціями з «гривневими» цінними паперами (транскордонні операції за участі нерезидентів), так і для розрахунків резидентів за операціями з номінованими в іноземній валюті цінними паперами на території України або за її межами.

Тому ми в цілому вважаємо некоректним підхід встановлювати окремі правила визначення інвестиційного прибутку лише для операцій, номінованих в іноземній валюті, та не встановлювати жодних правил визначення інвестиційного прибутку за операціями, номінованими в національній валюті, але з проведенням розрахунків в іноземній валюті. Методикою має бути визначено, як розраховувати інвестиційний прибуток, якщо отримані доходи та/або понесені витрати виражені в іноземній валюті, незалежно від того, в якій валюті виражено номінальну вартість такого цінного папера.

По-друге, щодо суті запропонованого підходу потрібно констатувати, що за запропонованою формулою інвестиційний прибуток порахувати коректно неможливо.

Згідно запропонованої редакції для розрахунку інвестиційного прибутку пропонується суму доходів в іноземній валюті перерахувати за валютним курсом на дату продажу цінних паперів. До неї необхідно додати курсові різниці. Далі пропонується суму витрат на придбання цінних паперів перераховувати у гривні за офіційним курсом на дату продажу. Якщо з моменту купівлі цінних паперів до моменту продажу цінних паперів курс виріс, то це означає, що сума витрат збільшується за рахунок росту курсу валюти, тобто на курсову різницю. Таким чином, в об'єкті оподаткування має місце подвійне врахування курсових різниць за запропонованою методикою, що є недопустимим.

Крім того, саме визначення курсових різниць в Податковому кодексі є невдалим. Відповідно до пункту 14.1.96¹ Кодексу «курсова різниця для цілей розділу IV цього Кодексу - позитивна різниця між офіційним обмінним курсом іноземної валюти до гривні, установленим Національним банком України на день придбання та на день продажу (погашення, іншого відчуження) цінного паперу, у разі якщо такий цінний папір номінований в іноземній валюті».

Тобто, якщо буквально застосовувати зазначену норму, ми повинні саме від курсу на дату продажу відняти курс на дату придбання, тоді як таку різницю потрібно ще помножити на об'єм валюти (вартість придбаного пакету цінних паперів виражену в іноземній валюті), про що ані в Податковому кодексі, ані в Методиці не зазначається.

Для того, щоб коректно врахувати вимогу Кодексу щодо включення тільки позитивної курсової різниці, потрібно описати однозначний принцип її визначення. Сутність курсової різниці полягає в зміні вартості придбаного пакету цінних паперів з моменту його придбання до моменту продажу (погашення, відчуження), тобто це різниця курсу продажу та курсу придбання помножена на вартість пакету цінних паперів.

Враховуюче зазначене, пропонуємо абзац другий викласти в такій редакції:

«При цьому, якщо отримання доходу та/або понесення витрат відбувається в іноземній валюті, то інвестиційний прибуток (збиток) з урахуванням курсової різниці розраховується як різниця між доходом в іноземній валюті, перерахованим у гривні за офіційним обмінним курсом Національного банку України, що діє на дату нарахування (отримання) таких доходів та сумою документально підтверджених витрат на придбання зазначеного пакету цінних паперів, перерахованою у гривні за офіційним обмінним курсом Національного банку України, що діє на дату нарахування (отримання) таких доходів.

При розрахунку інвестиційного прибутку (збитку) у разі наявності враховується курсова різниця, яка визначається як позитивна різниця між офіційним обмінним курсом Національного банку України на дату нарахування (отримання) доходів і офіційним обмінним курсом Національного банку України на дату понесення витрат, помножена на суму витрат в іноземній валюті на придбання цінних паперів.

Якщо за період між датою купівлі цінних паперів та датою продажу цінних паперів офіційний обмінний курс Національного банку України зменшився, то з метою нівелювання впливу від'ємних курсових різниць на базу оподаткування сума

інвестиційного прибутку (збитку), розрахована відповідно до цього пункту, збільшується на суму курсових різниць.

У разі продажу пакету цінних паперів частинами визначення курсової різниці здійснюється за кожною операцією окремо».

Стосовно запропонованого проектом абзацу третього пункту 2.2, що містить лише посилання на пункт Податкового кодексу, необхідно зазначити наступне. Цим абзацом пропонується встановити як перераховуються доходи від операції з пакетом цінних паперів – за офіційним курсом НБУ на дату нарахування (отримання), проте не встановлюється як перераховуються витрати. Ігнорування витрат у даному випадку може призвести до зловживань податковими органами при трактуванні запропонованих норм, тобто заборони врахування витрат при визначенні інвестиційного прибутку та віднесення всієї суми до бази оподаткування. З урахуванням пропозицій ПАРД до абзацу другого пункту 2.2 Методики, третій абзац необхідно виключити, адже він нічого не врегулює, а лише створює правові ризики.

2. Крім того, неврегульованими залишаються ще ряд питань, які мали би бути передбачені саме на рівні нормативно-правового акту, а не Кодексу. Зокрема, Методикою має бути врегульовано такі проблемні питання:

- особливості оподаткування операції РЕПО, дохід за якою є відсотковим (виражений у відсотках або у вигляді різниці між вартістю цінних паперів за першою і за другою частинами операції РЕПО). Інвестиційний прибуток (збиток) за кожною із частин не має нараховуватись податковим агентом. Водночас, якщо в період після виконання першої частини РЕПО та до виконання другої частини, договір РЕПО розривається та не відбувається зворотній обмін цінними паперами та грошовими коштами, то перша виконана частина операції РЕПО має бути перекваліфікована у торгову операцію з визначенням інвестиційного прибутку або збитку;

- векселі згідно Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» є цінними паперами, проте згідно Податкового кодексу та Методики всі неемісійні цінні папери не віднесені до інвестиційних активів, чим користуються податкові органи з метою невизнання витрат на придбання таких цінних паперів та включення всієї суми доходу від відчуження (в т.ч. продаж, погашення) до бази оподаткування. Методикою має бути визначено, що інвестиційний прибуток від операцій з неемісійними цінними паперами визначається в такому ж порядку, як і для всіх інших цінних паперів. Крім того, при відчуженні векселедержателем векселя, отриманого ним від векселедателя, витратами на придбання такого векселя має бути визнано суму договору поставки (купівлі-продажу) товарів, згідно якого видано такий вексель;

- товариство (крім акціонерного товариства) може виплачувати учасникам дивіденди в негрошовій формі, у тому числі передати цінні папери іншого емітента у якості виплати дивідендів майном. При подальшому продажу отриманих таким чином цінних паперів у продавця відсутні платіжні документи, які є підтвердженням їх вартості. Водночас, це не означає, що витрати на придбання таких цінних паперів відсутні, так як протоколом загальних зборів про прийняття рішення про виплату дивідендів визначено конкретну суму (вартість) такого майна. Виплата дивідендів майном на стороні товариства з точки зору бухгалтерського обліку є фактично операцією з продажу майна в зарахування грошового зобов'язання з виплати дивідендів. Отже, для фізичної особи – отримувача таких дивідендів ця операція також має розцінюватись як операція з придбання цінних паперів, в якій оплатою є сума дивідендів згідно протоколу загальних зборів товариства. Пропонуємо відповідну норму передбачити в Методиці.

Дякуємо за увагу приділену цьому листу!

З повагою
Президент ПАРД

О. М. Кий

Вик. О.В. Велика
тел.: 286-94-20